

Memê Koêkorta
berxa mi

EVRA VERLAG/çirok

Memê Koêkorta
berxa mi xerîbiyê de

EVRA VERLAG/Çîrok

Berxa mi xeribiyê de- Memê Koêkorta
Çapa Yekemîn -Çille/2004 – Berlin
EVRA VERLAG / Çirok -2
©Mafê çapkirinê parastî ye.

Edîtor:
Zeynel Abidin Han

Rêzkirin-Redaksiyon
Zagros

Mîzanpaj - Amedekirina Çapê
Fikret Özkan

Amadekirina Bergê
Elmas Han

Çapkirin- Weşandin - Belavkirin:

EVRA VERLAG
Druck & Vertrieb GmbH
Skalitzer Strasse 28
10999 Berlin

Tel : 00 49 30 - 616 525 73/74
00 49 30 – 255 84 099
Fax : 00 49 30 – 616 266 49

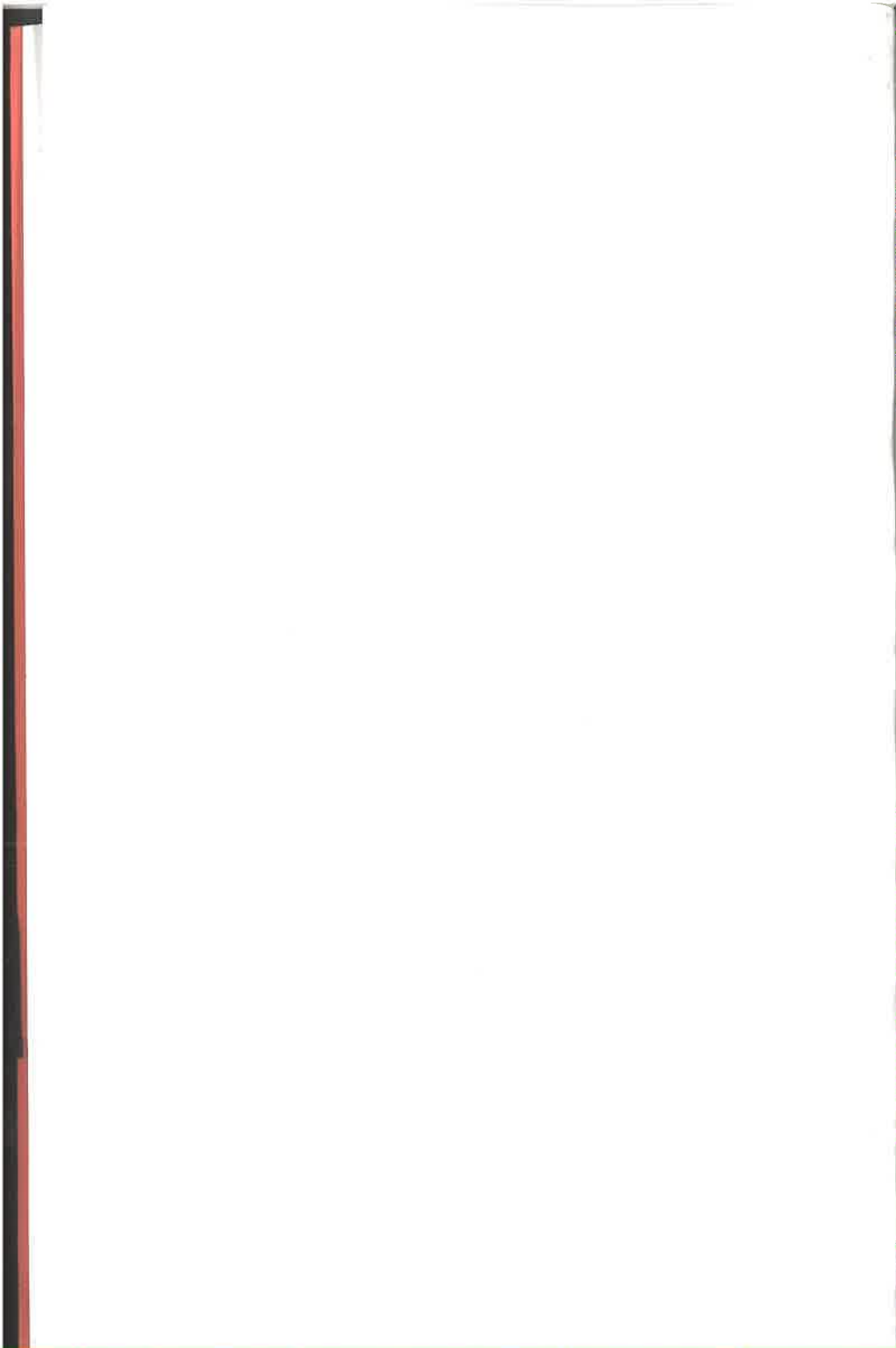
ISBN : 3-937716-12-4

evraverlag@hotmail.com
www.kovarakani.de

Memê Koêkorta
berxa mi xerîbiyê de
çîrok

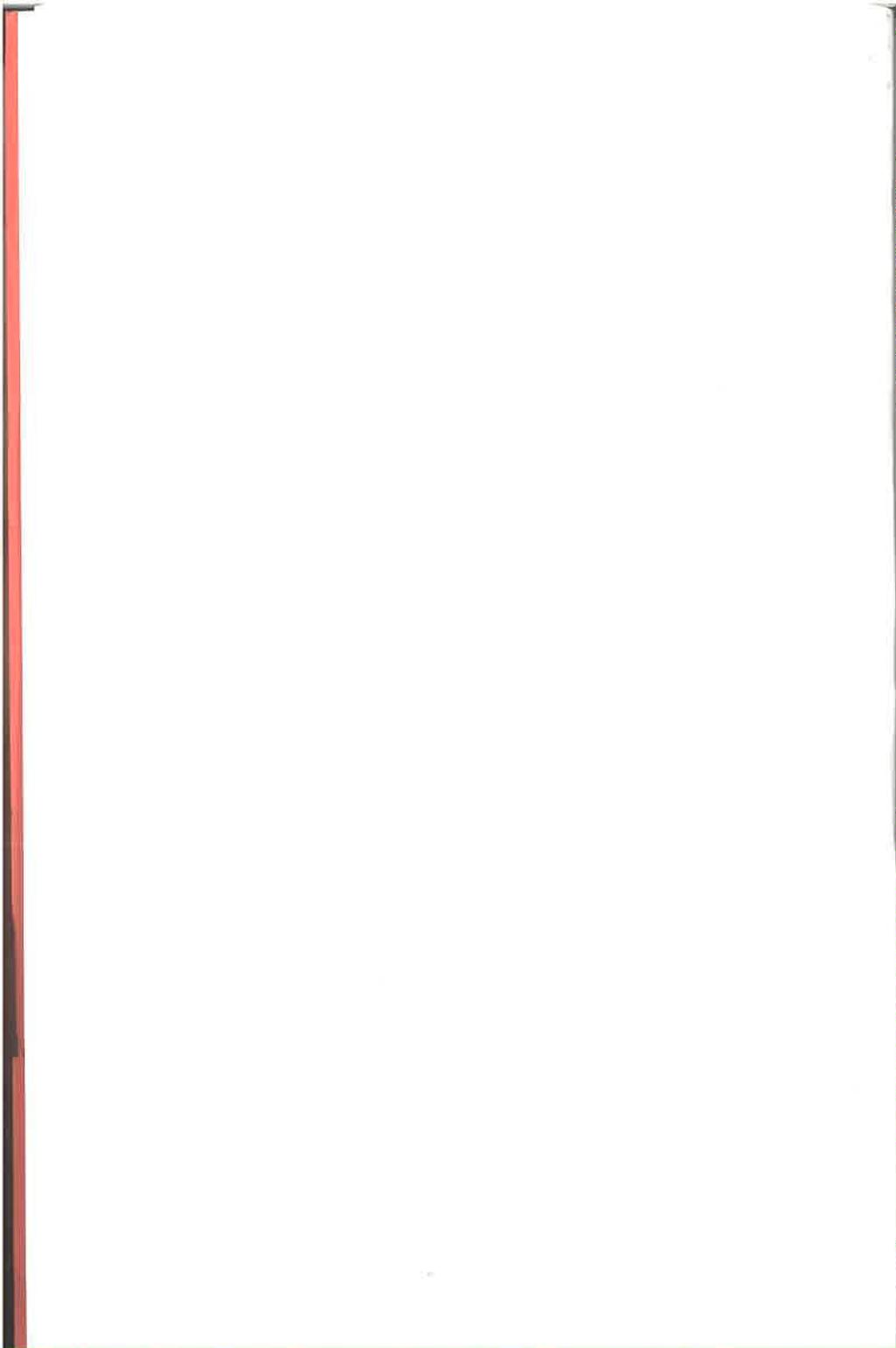

EVRA VERLAG/Çîrok

TEDE ESTEÎ

BANDÊ JÛYÎNÊ	7
XÊRÎ YÊ MI	11
BERXA MI	11
XEZUL BE Ê WELATÎ BERXA MI TEDERA	12
DORMÊ VARTOYÎ ÇAR KOÎ	12
<i>BANDÊ DIDÎNE</i>	14
SERÊ KOÊ MA MIJO DUMAXO	16
DOĞANÊ MINÊ BAQILÎ	18
HEY WAX, HEY WAX MALA MINÊ	18
YARA MI! 21	
ÇÊNA XALÎ	43
BIYÊNE DEWE DE	45
MEKE TELEFON	48
KOÊ BINGOLÎ	51
SEWDA SEWDA PÎRÊ MI	51
MA BE XÊR VARTO	53

MEMIKÊ MI, BERXA MI
BANDÊ JÛINE¹

Bao durumê to seno, halê to seno. Jû teyîbe Aydîn marê arda, tawa rê nêbena. Na teyîbe piê to arde, ma nêzo senêna, nêzo veng cêna, nêcêna. Ma îndî vengê xo kenîme ci.

Lao, ti lewê mi de niya ke, ez to de qesê bikerîne. Mi ti virana xo kerdêne, boya to bişantêne mezg u beyna xo. Mi qida u belaya to bukretêne. Mi ti kerda bine pêrane Xizirê Khalî; Eli, Şahê Merda, Çifteşehîdê Evdilelî. Mi destê to do destê Îsa Ruhallahî. Îsa, Heqî nefis u sîfetê xo ra viraşto. Nae ra şik u şufê ma cira çîno.

Xêrî yê mi kî na aşmedê şono esker, va kaxida dê ama. Îndî ma bîme jû kî Xêrî bî. O kî hawa şono esker. Ma se keme Şahê Şehîda wa şîma cera nêkero. Ma xorê kotî benê wa bibê.

Qaxida to u perê to marê amê. Ti sankî ama lewê ma, mi ti kerda virana xo, qevsîngê xo, ti paçî kerda. Mi qidayê canê to guretêne; berxa mi, Memkê mi, piyo u biraê mi; Xiziro Khal u kelêke gemiyano, Qazî Cihano Des u Di İmamano, gerçek er u ewlîa, embîa... Mi destê to kerdo destê dîna, wa heşarê şîma bo, şîma cêra nêkero.

¹ No band maa û piê mi sera 1986 aşma amnaniya pêyênede mi rê ruşna, mi kî teyîb ra guret M.K.

Şikir ke dost şa bî, dişmen kor bî, ti nêkewta destê zalima; nêbiya feqîr, nêbiya hesîr. To ax nêva, to wax nêva, şikir ram u keremê Dê rê.

Naza waa to, na bazar şona çê xalî, di heftê manena. Mi cira va deboyê peynîr xo de bere, ma aê nêberd. Çimê ma tede bî, ma va belkî Aynure êna îta, zamanê lewê made manena. A kî hawa niyamê. Çê piê xo terk nêkena. Seba Aynure qe mereq meke. Ti zana namus u hesiyetê Alican senêno. Şar bê sere Aynure sond weno. Aynure marîfeta, xanima u wezîra. Qaytê lacê xo kena; ule, çê piê xo sera, xo kişena. Çê piê xo terk nêkena ke zamane bêro îta. Eke biyamêne îta axrî taye bina ma biyêne ya. Qe kes rê mereq meke, mi qidaye to; ne pî rê, ne maa rê, ne ê rê, ne aê rê.

Ule, ez kî taê nêweş kewta. Ule, mi xelî nêweşiye onute. Îta şinê doxtor amêne taîne vatene, qelb o, taîne vatene, nêzo çik o. Mi balişna kerdene çokê xo ser, zênde xo nêne ser, hetan şodir hewnê mi niyamêne. İsan se cankêşte bo, ez henên biya.

Ez şiya Muş, ule, waa mi Hediya xelê mi verde zamet onut. İndî ez berda, arda filme mi onut, ez da ayna. Doxtorî vake qe caê to de hîle u xurde çîno. Her caê to saxlem o. Qelbê to ûzûntî ra biyo huşk, amo pêser. Nê awxe, nê kî gonî tede menda. Des-des u çen derzîni, tenê kî îlacî dayî mi.

Ez dolmena ke şiya lewê doxtorî; va ke ti tam biya rinde, hama mereq meke. Mi kî va ke, ma ez mereq mekerî kam mereq bikero. Ê şarî veyvê xo lewe derê, tornê xo lewe derê, lacê lewe derê. Ma sekerî ancîa çox şikir rama Dê rê.

Her çiyê ke kewt eskerî dest, berdê şanê işkence; hînî kuye ke, xinç kerdê, biye zê lemone; biyê feqîr u biyê hesîrî; reng u ruçuk tede çîno.

Şar wazene ke şoro Awrupa. Ti xo re şiya xelesiya ra. Tayê tersê ma îna ra esto, qe meterse, destê to destê Elî Memed'der o. Mi îta hewnê xo diyo. Şehîdê Evdilelî mi ra va ke: "Ti qe Memîk ra meterse. Mi di eskerî kerdê

tayinê serê Memî kî to. Memîkî sevekneme." Îşallah ê lewê tode rê. Îna xora mede miradîş kerdene.

Gulcemala waa to amê îta. A şîye ware. Heq çê Memê Sene ra razî bo. Emser çêneke ruşnê îta, xelê yardim da ma. Ez nêşkîna, nêzo ma malî biroşîme, meroşîme, ma kî nêzanîme sebikeme. (*Eke qalê Gulcemal'e kenê lace daye qesê keno. Selamê xo mire esto. O kî Tirkî qesê keno. M.K.*)

Perê ke to marê ruşnê, ma guretî. Ê perê qida u qalxane serê to bê. Wa şoro rama Dê de qeubol bo.

To mara puçî, lapikî u telika tiftgenî waşt bî. Ma zaf cêrayme, hama ma tawa nêdî. Maa Lutfi amê îta. A kî zaf cêrê, aê kî tawa nêdî. Wa piê to şoro Goşgar uja qayt kero, belkî uja torê vêneno. Ma ke bivênîme, torê ruşnenîme, eke ma nêdî ma se bikeme? Verde cênîya lepikî, puçikî, telikî viraştêne. Bao bao nika qe kes nêvirazeno. Cênîyê nikay rehetiye derê, biyê xanimî.

Ez rocê şîya waranê çê Memê Sene. Ez ke cor de ama, miletî lînga dundile musnê mi. Ez şîya serê lînga dundile; mi fîrqa u amanîe kerde. Xo werd, xo qedêna. Ule heftê kewt ver, lacê Bertî bî vîndî. Bert amê mezela Pîr ser. O Pîr ra vanoke "To se ke întiqame Memî guret; hînî kî întiqamê lace mî bice." Mileto ke dorme de, cîra vano: "Ti neheqa, Memî qe çiyê nêkerd, xorê 'solcî' bî, şîma uşt ra mordemê xo kerd Memî ser." Ma, Sey Nesemî xurto. Sey Nesemî nêçe caa de Mem xelesno ra.

Berxa mi, mi qidayê to guretêne, meşo deniza, seba cênîke, seba layikî mereq meke; kulî zaf rindê, ma sebeno? Heq can weşîye bido. Rocê şîma resene pê. Ti xorê qaytê xo bike, heşarê xo vînde. Sevgiyê şarî qezenc bike. Şarî vera tîk meşo. Ti îna ra visiya, cira qesê meke.

Watena şarî qan mebe. Berxa mi, îta ke to xebera ma bikerdêne, na jûye to nêdiyêne. Ewro kî tawa nêbeno, xo re jiyatî vînde. Ti şîya Awrupa, qe tawa nêbeno. Qe merzere kesî, ne îna ra qesê bike ne kî berzere ci.

-Uff çîxa qefeliya. (*Vengê teyîbê biriya. M.K.*)

Ez nika rinda, piê to rindo. Dewe de qe çiyê çino. Çêna Kotani lacê Ewnî rê waştâ.

(Nacade piê mi kuno wertê qesî M.K.)

-Ma şerbet werd, qelindê xo, şeş bilezîgî, jû kî metrê zîncile. Vanê çêna Ewnî lacê Use Heydê Çêke rê wazenê. *(Apê mi Barko Hem berbeno hemî kî qesê keno. M.K.)*

-Memed, mi qidayê to guretêne. Heq esto ke ma defêna jûvîni vênênîme. Kêfê to seno, ti çi hal dera, durumê to seno, mi qidaye to bukretêne? Ti çi haldera? Xezubê a roce ke çimê ma gineno jûvînra. Wayîrê rama zafe to xer u selamet biyaro, ma jûvîni bivênîme. Nêşkîna ke qesê bikerî. Ez zan ke ez bi xo to nêvênena, belkî ti u domana jûvîni bivênê.

(Piê mi qesê keno. M.K.)

-Merhaba bao!

Durumê ma rindo, seba ma qe mereq meke. Qe çiyê ra uxraşmiş mebe. Xo teyna duşmiş be. Xo bixelesne ra. Îndî çi qesê bikerî? Wa Hezretê Xîzir siyo sitarê serê to bo. Omudiya xo Şahê Vîlayet ra mebirne. Comerdiya Dê zafa. Xorê rind vinde, alaqa xo her çîra bibirne. Durumê ma rindo; îndî zê verî nêerzenê çê ma ser. *(Qale eskerê Tırka keno. M.K.)* Îndî to handê pers nêkenê. Ê zanê durum senêno.

(Maa mi qesa piê mi birnena M.K.)

- Waxto ke eskerî eştêne çê ma ser, îna ti pêrskerdêne, maa to ze bilbilî dîna verde qesê kerdêne.

(Piê mi vano M.K.)

-Hîni wendêne ke vatêne: "Qomutanîm qelbîm pat pat ediyor."

-Qa ti vana şo ci rê çay serne. Mi kî dînara va: "Şîma hero hero ênê îta; erzenê çê ma ser, qaytê, qelbê mi pat pat dano piro. Ez nêşikîna şorî awxe biyarî."

- Meymanê rê îsan lazîmo xîzmeta dîna bikero.

-Îna ma şenik tersnayîme.

(Apê mi kuno qesî. M.K.)

- Memed Ez apê tu ya, ma Ercan zewecna, Tata ra torna Kamilê Zemî... Ma hona qelind nêdo ma vêyve serêna kenîme.

(Nafa kî maa mi. M.K.)

- A bîne kî ma anîme Xêrî rê, çêna apê daya bîne.

Bao Memîk, her çiyê ke dostiye qayte to kenê, wa Xizir dînade bo; her çiyê ke dişmeniye qaytê to kenê, Eli Şahê Merda wa xaîniye qaytê dîna bikero.

Binê lînga ra to lew kena hetan serê to.

*(Maa mi kurmancî kilamî vana, mi çarnêre zonê ma:
Na kilame eşta birayê mi Xêrî se. M.K.)*

XÊRÎ YÊ MÎ

merga pîê Xêrê mi girsa
pala gureto sere binê merge
serkarê pala cîgera mino
serkarê pala Xêre mino

.....

*(Bîna xo nêna kilame nême de caverdana.
Na kilame kî eşta mi ser. M.K.)*

BERXA MÎ

koê dewa ma se aseno
berxa mi zê belekê varo
cîgera mi zê belekê varo

berxa mi welatê xerîbiye de
her çiyê ke enê serê mordemî
pero yazî u qedere îsana o

...

*(Ancîa nêşkîna kilama xo bixelesno. Bîna xo nêna.
Teyîbe kena ya, kilamêde bîne vana. M.K.)*

XEZUL BE Ê WELATÎ BERXA MÎ TEDERA

berxa mi

korta wa biwêşo çalede

berxa mi

çelker wa biwêşo çalede

xezûl be ê welatî

berxa mi tede ra

çixa berxa mi

ê welatî de şewle dana

berxa mi

çixa mi ra dûr kewta

cîgera mi

çixa mi ra dûr kewta

Xezûl be ê welatî

berxa mi te dera

çixa berxa mi

ê welatî de şewle dana

Cîgera mi millet amê ez hewn dera,

....

DORMÊ VARTOYÎ ÇAR KOÎ²

nê koî wa çîne biyêne

wa gulî mebiyêne xirab

merdena îsanî ebe emrê Heqî ya

wa na xerîbiye çînê biyêne

² Maa mi jü kîlamê kî Tirkî vana, ez ancîa na kîlame kî zonê ma nivîsnena.

dormê Vartoyî çar koî
heq Varto bisevekno
jû berxa mi wertê de ra
jû berxa mi wertê de ra

qaytê kemera nê Vartoy ke
qaytê hesîrane çimane mi ke
daê mi na welat ca nêverdêne
qedere maa mi niya nêbiyêne

qayte qederê serê mîke
belkî qederê berxa mino
no çi welatê de zalîmo
kam ke ez diya ez da berbîş
kam ke verd ra ez da berbîş

Teyîbera guretox
Memê Koêkorta

BANDÊ DÎDÎNE³

Lao mi destê şima kerdo destê Xizirê Khalî. Xiziro Khal bêşîrigo bêhevalo. Destê şima bicero, şima cêra nêkero. Dêrdê şima nêdo mina feqîra gunekare. Ero berxo ti nêvana daika to feqîra, daika to dertliya. Ti qey şîiranê niya dertlî nivisnena, cîgera maa xo kena lete, bao mi qida? Ero berxo, to qey şîirê dertlî mirê wendî, to cîgerê mi parçe kerdî? Ti nêzana ez dertliya, maa derd u çîlana u belana? De xezuka Rebê aleme ez niyardê dîna.

Lê daê, lê daê, lê daê, to qey ez arda na kamaxa dîna. To ez kerda tabiyê derdo qulanê na dîna. Eza feqîre niştaro berxa mi, mirê wanena. Vana Xêrî torê na şîire nivisna. Seza mi wanena ezî kî zê teyraka usarî varnena.

Ero bao to, nêva na maa mi feqîra, maa xerîbana, na maa mi, maa “devrîmciyana”, maa belana. Ti qey na şîire nivisnena, ti qey na şîire mirê ruşnena? Seza mi kî mirê hurdî hurdî wanena. De eza feqîre, cîgerê mi biyê lete; teqat u qudumê mi çîno ke ezo feqîr rae ra şorî.

³ No band dewede kerdo pîr, pêdo mi rê ruşna.

De Xizir, Xizir; Xizirê kelekê gemiyano, Xizirê serê koano, Xizirê makînano. Kulîne pîa heval u hogirî; dost u dişmenî, kulîne kî raxelesno, mina sêye kî cara cîgera siayê medo mi. Karr u berxanê mi kî cêra nêkero. Îndî tenge nêdo Aydînê mi. Tenga Aydînê mi berz kero zê pirên maa Aydînê mi ser kero.

Seza mi piê dae waşte, vato wa bêro Elman. Ma kî ruşnê. A kî nawa ancîa Elman ra ama îta, lewê pîrika xo. Nika a kî lewê mi dera. Seza mi kuna mi ser, vana marê kilama vace, de eza feqîre nêzan ke vacî.

Mektuba Xeriyê mi amê. Ma wande kî jû kî şîire nivîsna, ya ez êna, ya kî ez nêna, ya mirena, daê meberbe, daê nêzo sebike, daê nêzo semeke. Ezî tayê dertlemîş biya, Seze kî guret teyîbe, her çiyê ke goşnanê ser qusur de qayt mekerê.

Eza feqîra hesîre çî zan kilama vacî. Kekil ez torê selam kena, mevace niya biyo niya şîyo. Ez tora kî zê Aydînî heskena. Lew nana çîmanê tora, selamê mi cênika torê, domananê torê esto, lew nana çîmara.

Xezuka wa Memikê mi kî nika kîştâ to de bibiyêne. Mi bivatêne Memikê mi; ez lew nan çîmanê tora, mi qidayê to buguretêne. Xizir to saxlamiş kero bao. Xizir tenge nêdo şîma. Xezula Memikê mi lewê şîmade biyêne, vengê maa xo biheşnêne. Bao Memikê mi seba maa xo mutêsîr mebe, maa xorê mereq meke. Maa to merde kî cirê meberbe, emrê îsanî rocê kî xelesîno, îsan mireno, yeter kî şîma weşbê. Xizir emro derg bido şîma.

Xeriyê mi kî qijkeko, şîma îndî xatirê Xeriyê mi bizanê. Îndî xatirbe şîma. Nika ez seba şîira Xerî çîxa ke mutêsîr biya kî, nika ez wertê sevgî dera. Çimke Aynura mi ama, Husniya ama, Aydînê mi amo domanî amê; dormê mi biyo şen. Tornê mi amê. Seze nawa lewê mi dera, çê mi kerdo şen, a tewr başka. Anika kî ê şiyê Xinis, Aynura mi şîya Muş, ez teyna menda. Îndî Xizir yardimciyê şîma bo. Îndî şonê kotî kî destê şîma destê Xizirde bo.

Eke mi Memikê xo ra vatêne destê Xizirî destê to de bo, Memî kî vatêne; heya daê, mi ra nêbo Xizir raa xo

nêveceno. Ez ke destê dê mecêrî o terseno. Mi kî vatêne
ero Xizir zano ez se vana.

Ma sekerî Xizir, Elî Şahê Merda can şimade
nêdejno. Ewro şikir na rocerê. Şikir ke mi karr u berxê
xo dî.

SERÊ KOÊ MA MÎJO DUMAXO⁴

Ero bao seba ma qe mereq meke.
Her çiyê ke êno serê îsanî ser
yazî u qederê Heqî yê.
Serê koê ma feqîra mij,
dumax guret o
nê zan şîliya nêzan vara.

Îmdadê ma feqîra de bêro.
Xizirê kelekê gemiya,
Elî Şahê Merda.
Eza sêa jare, ez sekerî?
Çixa menda binê bonde teyna.

Verde handê karr u berxê mi bî, zere pir bî.
Milet zaf amêne zaf şiyêne,
meymanî zaf bî.

Lingê îsanî meymana ra raşt nêbiyêne.
Ewro Şahê Şehîda pîrê pîra,
Pîrê ulu dîvanî cara kesîrê xirabiye niyaro,
berxê
Ewro kes nêno çê ma.
Kulî mara remênê.

Ez vana, wa Elî Şahê Merada
wa yar bo.
Qey ke wa îsan neyar bo.

⁴ Maa mi îta kîlama vana, hem kî dana xora û berbena.

Qesê apê de mi biye vatêne:
"Verê hokmatî dara çama.
De qul gauro, Alî bi ramo."

Alî yar bo
Xizir dost bo
wa destê berxanê mi bicêro,
wa dostî şah kero,
wa dişmenî kor kero.

Wa qey ke mêrê çê ma.
Wa Heq yar bo marê beso.
De ê xora vacê,
yol u tariqê erkanê xora vacê.
Ê zûrekerbî,
zûrê xorê diyar nêbî.
Her kes qefeliya cadê mend.

Ero berxo destê to cêna,
to bena ulu dîvan;
to dan mehkemê kîbriya.
De daê de daê;
dostî biyê dişmen,
dişmen Fata feqîre ra biyê dost.

De ewro çend rocî o
Mistefa u feqîr mara
xatir waştö
Bihîmetê pîrê mi Sey Nesemî
serê
oxura rae şîyo.

De mirê ne mektuba
ne kî qaxida
De Fata feqîre teyna
binê bonde menda.

DOXANÊ MÎNÊ BAQÎLÎ⁵

Can u bedenê Doxanê mi vêşa.
De bê min u na hekmete
Doxanê minê baqîlî
Na hekmeta ke serê xo veta.

Doxe mi nê baqîlî
Na jûyake serê xo vete.
Ti beke Doxe mi bixapno
jû çopa nifte
Reben ezê, feqir ezê,
way wayî way
Na bejna bala tîtale kile gurete.
Ti beke na bejna tîtale
wertê dost u dişmen de.
Reqemra qewte.
Hey wax hey way
feqiriya marê

De sekerî derdê ma jû niyo, dide niyê.

Ule ez nêzan çi vacî. Eke band kenê ya anê lewê mi,
ez kulî xovîr ra kena. Ez nêzan ke vacî çî? Ez nêweşa
kî, îndî Şahê Merda sata weşe bido to, emro derg bido
to. De ma îndî bîme khal, bimirîme kî tawa nêbeno.

HEY WAX, HEY WAX MALA MÎNÊ

Sure êna sura koî.
Şanena deşta kamaxa Vartoy.
Ewro ancîa gere kerdo.
Qol ordiyê Muş u Elezîzî

⁵ Na kîlame erzena Doğan Bîngölf ser. Doğan derezayê mi no. Bi qeza
soba ke keno ci adir cêno u vêşeno.

Berxa mi dime cêreno.
Hey wax, hey wax mala minê.

Sure êna sura nerme
De xorê şono berxa şona.
Ancîa kamî gere kerdo?
Berxa mi ti merex meke.
Îmdadê berxa mi de, Şahê Merda bêro.
Wa Xizir îmdadê berxa mi de şoro.
Hey wax, hey wax, mala minê.

Şahê Merda berxa mi
bêwayîr meverdo
De bê mino na jû hekmete kerê
Ancîa gerê berxa mi kerdo
Namê berxa mi kerd do xezeta
Namê berxa kerda kitave
na dewleta zûrekere.

De nêzo no zewtê kamî o?
Memedê mirê amê
Na feqiriya marê
Wax feqiriya mirê

Ero bao ma sera birnê
Zimistanî qurbanê Xizirî
Ez vecîa tever serdo puko
Mi qayt kerd ancîa,
Eskerî dormê çê ma çar no.
Eskerî kincê sipêy bî
Verê çêverde bî bî tîkî.

De mi va:
Hey wax hey wax
Ma feqîrarê, ma hesîrarê.

Eskerî destê mino
pîê Memê mi guret.
Kerdîme makîna
ma berdîme khamaxê Muşî

Bondirixê bînî, tarî bî
Ma va:
Hey wax, hey wax feqiriya ma rê
Na hesîriya marê

De mi va:
Heywax heywax heywax
De îndî be marê wayîr be.
Ewro roca tenga
Ewro roce tenga
Pîrê mi Sey Nesemî
Marê wayîriye bike.

Eskerî mara soru sual perskerd.
Ma va:
Ma nêzanîme.
De bê Şahê Şehîda Pîrê pîra
Ewro roce tenga
Pîrê mi Sey Nesemî
Marê wayîriye bike.

Mi Mistefai ra va:
De meterse
De rind ke Memikê ma nêguret
Ma tawa nê kenîme.

Qul zalim o, Alî bi ramo.
Îndî bê wayîriye bike.
Xizirê kelekê gamiya
Pîrê mi Sey Nesemî
berxa mi emanê tuyo.
Berxa mi saxlemîş ke
Berxa mi feqîra safa...

YARA MI!

Ez tora zaf hes kena. Heşt serî, ez tora dûrî biya. A waxt handê zamet nêbî. Nika caê to zaf aseno. Ti zaf kuna mi vîrî. Mi nêzantêne ke niya beno; mi ke bizantêne niya zameto, mi ti nêruşnêne. Hona ke ti îta biya ez poşman biya, jû kî ti zaf manena. Nêzan qey ma niya kerd. Çê ma wo teze de pîa bivinetêne çixa rind bî. Belkî ti ebe mi huna, ti vana ke: "Ma se beno ez ancîa êna". Ez zan ancîa ti êna, hama ez nika lewê to de bîbiyene çixa rind bî. Ti zaf rindeka, ti hêcaê dina wa. Ti ke lewê mide ra ez xo zaf rind vênena. Ti ke lewê mide niya; ez van belkî, dina mi bena xirabe. To hona ez fam nêkerda, belkî mi nêmusna to. Hama se beno, wa bibo ez tora zaf hes kena. Ez lewê to de niya ayera nêvan. Qe nayede zur çîno; ez tora zaf hes kena. Ti zê melegana, ti melega mina. Ebe kelîma nêno vatene ke ez binivîsnî. Ma ez teze xortê niya ke to xapnena. Bê to, dina mi bena cenem u xirab. Bê to ez nêm îsana.

Ti zana îta senêno. Îsan ke teyna bo, ne kes tora pers keno, ne kî halê to diyar beno. Tenê hevalî estê, ê

kî zê şarê ma nêbenê. Ti ke şiya, tora dime, mi en zaf kelîma "HEJ"⁶ heşna. Miletê îtayî zaf qesê nêkene. Ti nîna mi ra zaf rind zana, ez qey torê nivîsnena.

Rindeka mi, çena xalî, melega mi. Eşqo ke mide esta, o eşq hona to nêdiyo, ya kî mi nêmusna to. To gegane mira vatêne ke "ti zê robotana". Robotî heskerdene nêzanê ke. Hama ez robote niya ke. To ke na vatêne, mi kî xoxode vatêne "belkî ez zaf teyna menda coka ti mi ra niya vana." Nê yara mi nê, ez zê robot niya. Êmî kî canê mi esto, hemî kî, ez îsana ra zaf hes kena. Mi ke îsana ra hes nêkerdene, ma qey halê mi niya biyêne.

Ti zana mi vizêrî kincî şûtî. Çimke waxte kinca to kerd bî kifş. Kince Pîa mi bî. Waxto ke mi kincî şûtî; ti u Pîa mi kewtî mi vîrî. Ayera dime maa mi ame mi vîrî. Pêniye de ništa ro u xorê berba. Gula mi, ti zana ke ez tora hes kena, hama emrê to rind nêşî hetan nika. A ke to diye ancîa to diye.

Maa mi ebe axa mi şiyê. Waxto ke merde ez lewê daê de nêbiya. Xezuka; ez uja, lewê maa xo de biyêne, mi kî xo re destê maa xo buguretêne u qevsingê xo kerdêne. Heya ma kulî mirenîme; îsan waxtê merdene de lewê jûvînedê nêbo a zaf zora. Ma sebiyêne, ez uja lewê maa xo de biyêne.

Waxto ke ez welat de, hona ke xort biya, mi serê xo nêne qoranê maa xo ser, zê domananê qijkeka, mi maa xode kaykerdene. Xezuka; maa mi biyamêne îta, wa çen rocî lewê mi de meyman biyêne, mi xîzmeta dayîka xo bikerdene.

Maa mi, herro mirê duwa kerdêne. Çend rocî verê merdena maa mi, mi maa xode telefonde qesê kerd. Aê mira va: "Ero bawo, ti qulê derde mi nêzana. Ti zaf kewta mi vîrî. Mi ti bidiyenê, wa qey ke, Heq ruhê mi bugretê." Mi kî va: "Tu dî daê, êno to vîrî, to mira vatêne ke 'Lao lao Heq kamjiye xera, wa aê bikero.' Belkî na xera ke na biya. Daê ti qe mereq meke, halê mi

⁶Merhaba

zaf rîndo. Seba mi dûşûncêde to çînê bone." Defêna aê va ke: "Ero tu di; mi ti kerda weyî, kerda pîl, nika kî, ti şari ra vana daê." Mi kî va ke, daê tu dî vane: " Welatê şarî nêbeno welatê îsana, maa şarî nêbena maa îsana."

Ma şarê xora kewtîme dûrî. Ma rindekêy u demokrasî pêro dugelanê bînade cêrayme. Pêro rindekey kî, demokrasî u zereweşaye kî made biye. Ma goş nêne pîlanê xo ser. Şîme kitaba de Stalîn wend. Stalîn jû dîktator bî. Waxtê dê de demokrasî Sovyete çînê bî. Gerege pêro pîa zê dê fikir bikerê. Îna eke zê dê mekerdêne, ê dêne kiştene. Stalîn zaf hevale xo day kiştene.

Hona kî ez fam nêkena, qey zaf mordemî zereweşiya ma nêvênenê. Şonê cayanê bîna de niyadane. Çiyo ke mara dûriyo şone ê marê anê. Verde gereke îsanî xo nasbikere. Pîlanê ma vato ke: "Xo nasbike ke, şarî kî to nas bikero!" Khalikê Memed Emîn vatê ne: " Sen senî bil kî sen sen olasin"⁷ oncia vatêne "İyiler iyîdir."⁸ Çi wazena made esto. Qesa pîlanê ma, dîna de kewtî mezela dîna.

Made zereweşiyê esta. Na zereweşiyê demokrasî o. Ma kesî goş nêna piro. Ma demokrasî dugelanê bîna de cêrayme. Ma xora kewtî me dûrî. Ma tarixê xo nêzanîme hama tarixê ê bîna zaf rind zanme. Çiyo ke êma nêbî kefê ma têy amê. Ma bîme Tirk, ma bîme Arab, hama xo nas nêkerd. Ma zonê xo qesê nêkerd. Ma zonê xora, va diyalektê kurdo, hama zonê xo qesê nêkerdê. Pêdo eke jûkek ke mara perskerd, qey ti kurdî qesê nêkena; ma vatê, ma kurdî nêzanîmê. Qey ti vana zonê ma diyalekê kurdî, se ti nêzana qesêbikerê. Waxto ke ma namê nêne domanane xo ra, şiyêne name Araba, Tirka ya kî ê Kurmanca nêne piro. Ma qe fam nêkerd

2 Ti xo nas bike ke ti ti bêne.

3 Rindî rindê

ke, qa êma kî zono. Made kî namê estê. Çimke îsan senêno, gereke hinî xo bumusno şarî. Ma xo nas nêkerd, şime şaro bîn naskerd. Ma pî u khalikê xo nas nêkerd, pî u khalke şarî nas kerdî. Îsan verde gereke koka xo nas bîkero. Şaro bîn, verde koka xo nas keno, pêdo wazena şarê bînî naskero.

Ti zana îsanê îtayî senêno. Zê ma niye, ma tenê îsana kenme ze Heq. Şarê îta verde xo nas kene. Çimke vane ke: "her çî îsanade esto." Pero însanî zê zûvîniye. Nê, îsana ra heskenê. Qe kes, kes ra ne rindo, ne kî xirabo. Nê kî zê pîlane ma vanê: Pêro dina Heqî îsana rê virašta.

Ti Bo Görani⁹ zana senê piya o. Çê Bo Göranî zaf rind o. Uja ti pêro çiya nê rinda şikîna bivene; zereweşiya, demokarasî, Heqa merdiyo cêniye. Ê merikî, pêro çî, xo de diye. Caanê bîna de qe nêcero. Pêro rindekey xo de, cênika xo de u çê xo de dî. Ayera têpiya welatê xorê, miletê xorê yardim kerd. Qe kes ra çiyê nêwaşt. Êno tovîrî cêniya Bo Göranî vatêne "xazuka roce wa Bo Göran mira hêrs biyêne".

Yara mi, êwro Murad Stockholm dero. Ez teyna çê dera, ezî kî nawa torê na mektube nivîsnena. Çê ma zaf rindeko. Darê ke verê çêver derê zaf biye rindekî. Baxçe zaf biyo rindek. Dara goze u erîge zaf meyve guretê. Gulê to yê ke, zerê çêyî de zaf biye rindekî. Seba dîna mereq meke. Ez rind qaytê ci kena. Her çî zaf rindek o. Hama teynabîne, qe rinde niya. Ez se tevêr de teyna ronîşî? Bê to qe nêbeno. Ti naye îndî gereke bizanê. Hela welate xerîbiyede îsan teyna qe nêbeno.

Pia mi zaf kewta mi vîrî. Ez zana ke aê ez xovêra kerda. Hama a qe mi vêra nêşona. Waxto ke a nêrdigana ra onciyêne u şiyene qatê serî. Her waxt

⁹ Jû hevalê mi, Universite de malimê matematik o.

çimanê mi vera qe nê şona. Her dem ti u Pîa çimane mi verderê. Teynabîne çixa zora. Hona ke mi vîrdero ez vacî: Pîa des u poncê aşma amnaniya pêhênedê şona Eldonet¹⁰. A teze bena des u ponc aşmî. To dî pîlanê ma vatene ke. "Rocê êna ke maye ewladê xo erzena. " Ti vace na a roca. Se ma Pîa xo şodir benme uja caverdanîme, şande cenme anme çê. A feqîrê se îdare kena. Ma se keme ez xebetîna, ti şona mektebe. Qe kesê ma, îta çîno ke qayte Pîa ma kero.

No xebato ke ez nika tede xebetîna benê Östersund¹¹. Teze jû xebetê de bîn anê îta. Ti zana, verde ez telefon ser xebetiyêne. No xebato teze radio ser o. Jû kî ez wazen ke jû xebate bînde bixebetî. Hevalî wazene ke, ez di heftê şorî Lînköpîng¹². Hemî kî waxto ti êna îta. Ayera mi nêwaşt. Çimke qe nêbeno. Ti ke ama, ez îta nêbî, kîlîtê çeyî bile tode niyo. Qayte çixa zoro. Ti ke ayta biyêne, ma xorê mucul biyêne. Gore daye ma kî çiyê kerdêne.

Rindeka mi, îndî ti se kena? Welat de çi esto, çi çîno? Ti zana ke, mi na des u çar seriyo ke welat caverdo. Welat zaf kewto mi vîrî. Xezuka ezî kî nika lewê to de biyêne. Ez zan, ti Estenbol dera. Hama uja kî şenik xatirê ma çîne. Eno to verî, sera 1977 de, ez Îspîr de malim biya. Ez pêhesiya ke ti şiya Estenbol, ezî kî ama Estenbol. A waxt ti waştiya mi biya.

Rocê ez u to, Xalîsê zamayê mi u Gulşa waa mi, ma xorê şîme zerê Estanbol de cêrayme. Make amême çê; khalîkê to mara miradiya va ke: "Ero lao lao aybo, şermo, şîma qe şermo haya nêkenê, şîma de qe şerm çîno, hebê bişermayîne utam bikerê. Şîma hona

¹⁰ Caê domanê qickeka, domane ke hona nêşîye maktebe

¹¹ Sukê de Îsveç ya

¹² Nakî Suka Îsveçî ya bîna

nêzeveciye..." Pîrika to vengê dê birna u cira miradiye. Va ke : "Qayte min u nê kerê; nê nê torê çi lazim? To herdîşa xo kerda sipê, xorê caê xo de ronîşe u qarîşê domana mebe. Ano sebiyo domanî xorê şîye cerê."

Roce kî ez u to jû kî xalika mi (Amika to) ma şîme resmê xo onit. To ke, o resm dî xo de biya. O resm de ez zaf rindek veciya bî. Qa ti zana ez xortina xo de zaf xosera biya.

Estenbol rindeko hama welatê ma, marê taîna şîrin o. Xezuka ez kî to de biyêne, ma pîa bişiyêne dewa ma. Nika amnano dewe şîya ware. Zê werî tenê şîye warê Korta, tayê kî şîye warê Çelkerî. Ma şiyene warê Korta, uja ra kî şiyêne warê Çelkerî. Ti çixa ke suke de biya pîl kî, ti kî dewa mara wa. Ma u piê to dewa mara yê. Nê ne qa tî xerîbe niya, qa ti kî çêna xali mina. Eno to vîrî ez u to ma pîa şîme warê Korta.

Ma şiyêne warê Korta, uja ra kî şiyene warê Çelkerî. Çelker taîna rindeko. Nê nê ma Korta xirabe niya ke. Ti zana warê dewa ma hurdîma kî zaf rindekê. Ma awxa serdine şîmitêne. Şit, serêşiti, mast u do zaf bî; ha bure, ha bure.

Cênîyê dewa ma, eke mal u dawarê xo ditêne şiyêne serê tûma, biyêne top. Cîranê ke dormê holika made bî, amêne lewê tûmê holika ma. Ez zana ke nika ancîa ê tûmê holika ma sera benê top. Ma kî şiyene lewê dîna xorê mucul biyene. Wertê cênîyanê dewa made zaf canûkê hewlî bî. Îna hem rêştikê xo rêştêne hemî kî qesê kerdêne. Dewe ra, mal u dawarî ra qese biyêna ya. Eke jû camerd dewe ra biyamêne ware, cênî şiyêne o diyêne. Xoxo de vatêne: " Xezuka piyaye makî biyamêne. "Yakî xebere ruşnêne vatêne wa o bêro. Hama çîye mane kerdêne; ya miye lenga, ya miye nêweşa... Îndî çîye ra nê çiyê mane kerdêne.

Waxto ke ma doman bîme. Ê ke şîye Çelker, ê ke şîye Korta ma zaf jûvînî qarnêne. Ma do ardêne dewe. Şodir şefaq ra veştêne ra, maanê ma do kerdêne rêuka u kerdêne parê hera. Ma amêne dewe. Peroc ra tepîa dewe ra onciyêne we şiyene ware. Waxto ke ma şiyene

ware piyanê ma cîrananê ma; ware ra çimî waştene, ma kerdêne teme. Xezube a waxti. Dewa ma zaf rindekê biye.

Hama goro ke vane nika zê verî niyo. Miletî zaferî dewe cavêrda şiyê sukane girsa. Ê ke dewe de mendê, qe halê xo rind niyo. Hama ma onciâ şiyêne dewe. Onciâ kî halê şarê ma rind nêbî kî, axrî ma jûvînî diyêne.

Muradî zaf çimî, mira pêrs kerdêne. Mi kî cirê qesê kerdêne. Gege kî ez biyêne hêrs. Mordemê Murad u Pîa zafê hama qe kesî kî nasnêkene. Murad ancîa jû dolime şiyô dewe. Pîa qe nêşiya.

Ti zana, çi amê mi vîrî? Ez van ke, eke ma şime dewe, ma eraba Pîa nêberdêne. Dewe de kemerî u kaşî zafê. Eraba qe tede nêxebetîna. Hama uja kam Pîa ceno? Ti zana ke ez lewê pîla de çêneke nêcena virana xo. Ancîa ti cêna. Hama qey ti cena ke, qa ez domanê niya. Ez na usarî biya çewres sere. Ez Pîa cena. Ti zana ke ez temelê kî niya. Ma no çêo ke teze herîna to dî ez se xebetiyene. Uja qesê bîke ma sebiyo. Îna ra vacê ke merde mi zaf jiyatiyo. Ma se beno, ti kî hebê mi bigoyne. Ê vanê belkî ke no Memo verêno, hînî xaxud bî.

Nê qa uja zê îta niyo ke. Pero îsanê mayê. Ma meymanîme, hemî kî meymane çê xo me. No meyman ke cîgera dîna ra bo, meymanî nanê ser u çimane xo ser.

Milet amêne seba ma, mara pers kerdêne. Mara vatêne namê na qijgeke çiko? Ma kî vatêne: name daê Pîa wa. Îna kî vatene "Ero bawo bawo no senê namo." Çimke ê kî neheq niye: Hetan nika ma namê ereba na domananê xo ra, ayera tepîa ma namê tirka na domananê xo ra, nayera des vîst serê ra verî kî, ma namê kurmancî na domananê xo ra.

Qey niya bî? Ma qey xo înkâr kenîme? Mi cira vatene nê nê qa no zonê ma o. Tu dî ma vanîme pîa şime, pîa bême, pîa amê, Aspariye nê, piyatiye amê. Mi îna de qêse kerdêne, zerê xo kerdêne tal. Şarê dewa ma

verde ra mi ra hes kenê. Îna ze mi kerdêrne. Nayera tepîa namê domananê xo: Mendike, Helîna, Roşna, Marşunge, Asin, Bover, Naver, Berz, Bulusk, Astore.... nêne piro. Se ke Hamdî nêvatene belkî ke jû veciyene name çêna xo Mar nêne piro. Beno ma qey nêbeno. Mar çîye de rindo. Ti ke mar rê xirabiye mekere, o kî torê xirabiye nêkeno. Marê welatê ma, qe emsalê xo çîno. Qe to heşno ke welatê made marî do jû ra.

Waxto ke ez dewe de biya, ez zaf mara ra tersêne. Mi ke mar çaê bidiyene ez hetê ser rêmêne marî kî hetê ser rêmêne. Mi qalê mara kerd meselê amê mi vîrî.

Rocê mino piê xo, ma merga ma wa Qanîkovete derîme. Piê mi çîneno ezî kî nana piro. Merga ma zaf hîte biye ayera ma dirmix nêkerdene, hînî ma nêne piro. A waxt merga ma u çê apê mî Barko pîa biye. Îna verde merga Beja çînitêne, ayera tepîa amêne merga Qanîgovete. Wertê pala de en qijgek kamo, o şiyêne awxe ardêne. Waxto ke çê apê mi amêne, ma zaf xebeşiyêne. Eke mino piê mi têyna biyene, mi hande zor nêdene xo. Mi ke piê xo ra vatêne apo çixa germo, ê kî mi ra vatene: "Ero bawo zaf germo xorê şo çê." Hona ê qêsa xo nêxelesno, mi vatêne "ya". Ez şiyêne çê.

Ma bême mesela xo. Piê mi, mi ra va şo marê awxe biya. Mi kî qabê awxe guret, ez şîya îni. Ez hîn giran şona ke hande vacê. Germê perociyo, ez zaf qefeliya, têwr nêwazen bixebetî. Xoxode vana: "Ax xezika ez nika çê de biyêne, ya kî sîa daranê made xorê ramerdîyêne." Ez şîya îni, mi awxe arde, piê mi awxe şîmite, Ap Qewaz kî merga xo çînitêne. Merga dîna kî lewê merga mader, wertê merganê made jû derê esto. Piê mi ke awxe şîmite, mi awxe berde ap Qewaz rê. Hona ke mi nêberda piê mi, mi ra va "tenê rew şo awxe meke germ". Mi ke awxe, piê xorê ardêne, Ap Qewazî kî zanitêne ke ez dêrê kî awxe bena. Ayera o xorê jû şîmêla vaş sera merediya bî ra, mi sera vinet bi. Se ke ez kêwta nezdiya ap Qewazî çî bivenî! Marê de girs kişta ap Qewazî de, o kî vaş sera biyo derg. Ez hînî qêra, mi va "apoo mar!" Ap xorê, ez xorê, mar kî xorê hetê ser rema. Se ke çimê

mi gino mar ra, ez hînî rema ke, awxe ke mi deste de, pêro rişiya de.

Ez şarê ma rind nas kena. Şarê ma zaf zerewêşa o. Miletê ma xo rind nas keno. Şarê ma hetan nika, zonê xo, adet u torê xo ard. Hama ma, na seranê pêhêna de, kulturê xora kewt me dûrî, ma zonê xo caverda. Qaytê domanê ma zonê ma nêzanê. Eleman de, Estenbol de tenê cîranê ma estê. Eb xo nêzanê Tirkî qesê bikerê; hama domanê dine qet zone ma nêzanê, pêro Tirkî qesê kenê. Qesê esto vanê: "Zonê ma non u sola ma wa". Qaytê mi çend serî Tirkî wendo. Hama hûrînda, zonê ma nêcêno. Halê zonê ma o gilor başqo.

1970 ra tepiya domananê Vartoy zafîne wend. Hama ma edêtanê xo ra kot me dûrî. Qesta ma bîme "modern". Dina de ê ke biye "modern" qe kesî kulturê xo canêverdo. Ti ke raştîe mira perskena ma nêbîme "modern", ma bîme Tirk. Çimke ma kulturê xo caverda ê Tirka guret. Ma pîlane xo ra vatene ê "gerîciyê". Zaf gunê u xetê ma estê. Tarixa Vartoy de êno nivisnaine "zelzelê 66 ra ravêrî u zelzelê 66 ra tepiya."

Gula mi; ti verê hardlerzê hazar u new se u şeştî u şeşî rind nêzana. Çimke a taw ti hona çar serî biya. Ti nika welat dera, uja pîlanê mara pêrske. Eke qalê verî beno, khal u pîrê ma vanê: " Tê xezube ê waxta, millet feqîr bî, hama însanetiye biye". Ma wend bî, hama İna mara zaf rind zanitene. Qesê de pî u khalkanê ma esta. Vane ke: "Her vaş koka xo ser beno gewe." Ma koka xo ser bîme gewe; hama seke dara aşî kenê, ma hînî aşî kerdîme, dayera ma rind koke nêgurete ya kî koka ma sera darê de bîne biye gewe. Şarê ma no edet u kulturê xo hetan nika ard, hama zafî kî zulum u ezyet dî. Gege amê kîştene, gege koa de mendî, gege kewtî zîndana, hama onciâ kî hetan nika edet u kulturê xo ard u resna ma, nayera tepîa kî dora ma wa.

Yara mi, eke ez kulturê ma binivîsnî zaf vatenê mi estê. Hama gereke no kulturê ma memiro.

Ez kotî ra ma kotî, mi çinay ra qesê kerdêne. Hêya, qa raşt mi xorê dereqê dewa made nivîsnêne. Ancia dewa xo biyarî xo vîrî u xeyala bikerî. Hê ya ancia qalê dewa xo bikerî. Ma qalê milletê dewe ma kerdêne.

Eke ma pîa bişiyene dewa ma, se kerdêne se nêkerdêne. Ti zana taye leqê ma estê. Tû dî eke mi geqe leqî kerdêne. Ti u Hamdî watenê nê laqê Vartoyê. Ma ê leqî ma kî kerdêne. Leqîê Reqasa, Varto de her kes zano. Ti vace ê leqî, mi xovêra kerdê? Nê, nê ez se xovêra kena?

Dewa made Haş esto. Qa ti nas kena. O kî xalê to êno. Xinamiyê mao Haşim. Ez Haş ra zaf hes kena. Waxto ke ez dewe de biya, Haş rew rew amêne çê ma. Haşî zaf cêniya ra hes kerdêne. Ê dê kulî fek bî. Kamcî cênike bena wa bibo ê vatene: "Lawo lawo a hîni dana ke hîni vacê." Gorê Haşî dewa made cênika nêdana çîna. Milletî dewe xuya Haşî zanitêne, xortê dewe kewtêne re Haşî ser. Îndî qalê cêniya kerdêne.

To qayt kerde ke Haş çê ma der o, dot ra Sewguliye u Çiçe amê. Haşî serê xo hejnêne hûyêne vatêne: "Nîna şenik nêda, lao lawo nîna welat kerd xirab". Çiçe u Sebe kî zanitêne ke Haş vano çî. Çiçe Haş ra vatenê: "Ero ti çi guna ma cêna? Ma wena, se kena? Îndî bê dolimê ez, dolimê kî wa Sebe bido to." Haş biyene sur u fek biyene pirê kefi u sere hejnêne, vengê xo kerdêne alçax ke, wa ê meheşnê, ê ke dorme dê de dina ra vatene: "Qenedae, zûrekere, ez zana ke, na dana kulîne, hama marê çiyê çîno." Haş serê xo hejnêne, heto bîn ser qayt kerdêne, vatêne: "Hela qayt kerê, na oruşbiya qenedae, êna îta çi? Cirra vacê, wa şoro lewê birakane xo. Ena lewê ma, ma wa feqîrara vana çi?"

Goro ke ez pêhesiya; dewa ma nika zê verî niya. Millet zaf biyo feqîr. Haş, Haşê verên niyo, Haşimo feqîr biyo nêweş. Çiçe vanê zaf biya perîşan. Feqîre se bikero? Lacê daê Musa, askeranê Tirka de ke dopero, amo kiştene. Şare ma nika zaf binê zulûm dero. Qe

rûyê şarê ma nêhûya. Şarê ma zaf onut, hona kî onceno.

Se ke pilê ma nêvanê, "xezube waxtê verî". Verde ke çixa ke millet feqir bî kî, ebe qeydê edetanê xo, destê jûvînî guretêne yardim dênê jûvînî. Jûvînde leqî kerdêne.

Dewa ma de jû "Qilic" bî. Namê xo Xalitê Qilic bî. Merikêde khal bî. Çend çê dîna bî, cira vatêne çê Qilica. Xalitê Qilicî xelê kî pîl bî. Serê xo ebe paça piştêne, çogana dê kî her waxt dê dest biye. Her roc şiyêne pê Tapî. Uja merg u hega dîna bî. O şiyêne uja ke, domanî selxî mekerê merg u hegaê dîna. Karvenî dêra zaf tersenê. Waxto ke ap Xalit amêne, domana pê kemera de, pê dara de xo dêne we. Domanî qêrêne vatêne: "Lao heso". Eke na vatêne ap Xalit zaf qariyêne. Nata qayt kerdêne, bota qayt kerdêne qe kes nêdiyêne. No biyêne hêrs u vatêne: "Ero mi kirê Hes de ma u cênika şima kerdêne." Qe xemê domana nêbî. Domanî hûyêne qêrêne defêna vatêne: "Lao heso". Ap Xalit ebe domana cêrêne, hama domanî nêdiyêne, xo bi vengê dîna guretêne, şiyêne. Çimê ap ke kewtre domana, çogana xo eştênerê dîna, dime remêne, Ap Xalit nêreştêne ci. Cira xeberdênê. Ê ke xeberdêne domana daîna zêde vatêne: "Lao heso". Ap Xalit ke amêne dewe nafa kî ma u piê dîna ra xeber dene.

Namê tornê Ap Xalitî Hes bî. Nafa nê ke venga tornê xo denê vato "lao Heso". Dolime kewto millet ver, îndî qe vîndenê. Jû kî Milletê dewa ma eke jûvînde leqî kerdêne jûvînra vatêne "Hero mi kirê Qilicî de to kerdêne." Kirê Qilicî zê "teberik" bî. Gege ke ez u xalê to Xalîs, ma ke jûvînde telefon de qesê kenme, ma jûvîn ra vanîme.

Jû tornê ap Xalitî esto, namê dê Usê Mamî o. Namê piê de kî Uso. No tornê ap Xalit misayîbê xalê tu o. Hemî kî Hevalê mino domantîno. Ma zaf jûvînra hes kerdêne. Use mi no çavreş. Nêzo xorê sekeno? Ma se jûvînde leqî kerdêne. Ma pê bona de, serê mezela ra, Dalasure de şenik leqî nêkerde. O waxt çixa rind bî. Uso çavreş, nê çimê xuye sia, eke herdişe verdêne

biyêne zê heşê koî. Hevalê minê domantîne zafê. Ez kî nêzana kamcî perskerî, kamcî persmekerî. Her çiyê ke to dî, kulîne ra zaf zaf selamê mi vace.

Ti ap Hesenê Xalitî nas kena. To dî se hûyêne. Eke o hûyene çîmanê dera se hesirî amêne. Ma rê meselê qesê kerdêne. Ma se hûyêne. Mi lacê dê Alî Asker ra u çend hebanê bînara va ke wa ap Hesen qesê bikero. Qesanê dê mi re bicerê teyîbe buruşnê, hama kesî nêruşna. Ê ap Hesenî zaf meselê xu yê weş estê.

Rocê, ma çê dîna de bîme. Xebere amê marê ke esker nawo êno dewe. Ma remayme, derê pîl ra şîme pê Tapî, tenê hevalî kî veroce Tapra oncînê we. Esker îna vêneno. Eke esker erzeno çê ap Hesenî ser. Qe çiyê nêvênenê. Başçavuş Hesî Xalit ra vano: "Bak ben biliyorum kî sizîn çocuklar bu dağın arkasındadırlar. İstesem gidip hemen yakaliyabilirim."¹³ Ap Hesen bine qesa Başçavuş de qe maneno? O kî vano: "Komutanım bu dağın arkasında başka bir dağ daha var."¹⁴

Halê şarê ma başqo. Her jû yê dîna, hêcaê dîna bî. Ma dîna ra kewt me dûrî. Ma rindiya dîna nêdiye. Pîlanê ma vatêne ê verênî zaf leqçî biyê. Tenê dîna mi kî dî. Ê Tirka jû Nasredîn Xocê xo esto. Ema zaf Nasredîn Xocê ma estê. Hama jû bi jû ye dîna şî heqîye. Qe kes wayîrê dîna nêvecîa.

Mamudê ap Îsî, dewa ma de, vîst u bonc serî muxtariye kerde. Mamudê ap Îsî zaf zerewêşaye bî, Zafî kî leqçî bî. Dewe de nêverdêne ke kes pêrado. Eke didîne dênepêra, o kewtêne wertê ardê verê. Ap Mamudî qe kesde nêdene pêra. Pêradişa de, o bêteref mendene. O şiyene çê cîrana pêroyîne. Ebe leqa xo memurê Tirka kerde memnun. Ap Mamud mi kî dî. Mi ra vatene: "Qey Hamilkana şone aşme ser, qey ma nêşonîme ser?" Mikailê Feqî hero gameşê xo çiraynêne. Feqîr khal bî, nêşkiyêne ke şoro. Waxto ke gameşî berdê ke biçirayno, niştênere gameşî. Ap Mamudî kî

¹³ Qaytê ez zan ke domanê şîma şiyê pê nê koî. Ez ke bîwazî şona îna pêcena!

¹⁴ Qomitanım, pê nê koî de jû koê de bîn esto!

ayera leqî kerdêne. Mira vatêne: "Xinamî ez u to jû kî Mikail ma nişenîme gameş ra şonîme aşme. To wendo; ti wertê qoçane gameşde ronîşe, marê qaytê xarta ke çimke to wendo ti zana. Xebato bîn mi no Mikail sera. Ma gameşî benîme Kemerê Qertal ser uja benzîn nanmê piro, gameş indî şono. "

Ap Mamud ancîa muxtar beno, bekçî kî Hesenê Xalit beno. Lewê çê Gacî de zaf qerebelix beno. Muxtar u bekçî şonê lewê çê Gacî ke, Usê Gacî çêna Memê Evdalî Sela remna. Ceniya Memê Evdalî çê Gacî ra xebêr dana. Ap Mamud bekçiyê xora vano: "Lao lao na çêna kutigî hem bi xo çêna xo layîkde kena raşt, hemî kî merka ra xebêr dana." Milet pêro veciyo bonanê xo ser, qayt kenê. Maa çêneke nêvîndena, xebêr dana, xaftla balmişbena muxtar u bekçî şonê lewê. Muxtar çakêtê xora derzîni veceno. Hesenê Halitî vano: "Nê nê xêxo ti se kena?" Muxtar vano: "Lao Heso ti qe vengê xo meke, torê çî lazim." Ap Mamud derzîni beno keno qorê maa çêneke ra, se ke derzîni keno qorê cênîke ra, cênîke caê xo ra qil bena, vezêna ra şona çê xo.

Dewa made jû Esxan bî. O kî zê tarixî bî. Tarix ra zaf qesê kerdêne, her çî zê nikay amêne dê vêrî. Qesê xo qesê kamila bî. Qesê xo zaf caê xo guretêne. Ap Esxan xaf hazir cewab bî. Rocê dewa made veyvo ma govende kaykenîme, Xaço qol kilama vano. Ap Esxan ame lewê veyvî. Se ke heşna ke Xaç kilama vano, ap Esxan va: "Lao lao çê Meşe u dengbêjtine?" Ancîa rocê; lace Memê Gulsune Us, ap Esxanî qarneno. Us kî zaf esmer bî. Ap Esxan Usra vano: "Hero lao ti ebe sed panote nêbena qilayî." A taw kî sed panote xelê perê bî.

Miletê Awropa zê şarê ma niyo. Şarê ma zaf leqçî o. Leqîa ke ma kenîme şarê Awropa nêkeno. Lewê made dewe Kurmanca estê, Leqîa ke ma kenîme ê nêkene, eke leqîa ke ma kenîme ê bikere, ulahî jûvînîra mordema kişenê.

Na leqîa ma, na rindîa ma, na zereweşîa ma qe caê çîna. Ma gereke na leqîa ma, na rindîa ma, na zereweşîa ma binivîsnîme. Wa domanê ma xorê

buwanê. Made qesê pî u khalkanê ma zafê, Kulturê ma zaf zengîn o. Ma gereke nê kulturê xo binivîsnîme.

Qe tarîxe de zonê ma niyamo nivisnaîne. Ayera ma çî ke pîlanê xo ra heşno awa. Nika zê verî kî niyo verde millet handê nêşiyêne dûrî. Nika her caê dina ra biyê vila. Eke ma kulturê xo menivîsnîme pêro beno vîndî. Ayera ez wazen ke, ti uja khal u pîranê made qesê bikere. Mirê qesê pîla, şanikanê u kilamane ma, edet u qeydê ma; to çî ke pîlanê mara heşna xode biya. Qawtê pîrika to zaf çiya zana. Aê de qesê bike. A nika xazîna kulturê ma wa. A zaf çiya zana. Ma khal u pîranê xo de qesê nêkerd. Zafêrê dina şiyê heqiyê, ê ke mendê ê kî nika zaf biye khali. Hîni bikeme ke dina ra xorê çiyê bumusîme. Ê ke ma kerdê vîndî, ma kerdî vîndî, wa ê ke weşê ma îna mekeme vîndî, zantina dina ra bumusîme.

Ez ke şona xebat, ez ke şona suke, qawtê milletê îtay kena, qawtê şarê ma ken. Wertê made zaf ferqe esta. Çiyê ke nîna de esto, made çîno, çiyê ke made esto, nîna de çîno. Milletê îtay zaf xebetîno. Hîni xebetîno ke biyo kolê makîna. Her kes xorê xebetîno, ne pî dano lacê xo, ne kî lac dano piê xo. Nîna de qe îsanetîne çîna. Nê handê zê ma leqî kî nêzane. Hama ekonomîye nîna zaf rîndo. Ez vana îsan ke wertê ma o, nîna bivêno çixa biyêne rind. Belkî ti vana ke ekonomî ma kî niya rind biyêne, ma kî biyêne ze dina. Eke ekonomîye dina u îsanetîa ma têlewêde biyêne, çixa biyêne rind. Her çî kî beno. Çiyê ke nêbeno çîno. Eke îsan buwazo her çî kî keno.

Gula mi, ti zana îsanê îtay, seba hewa u awxe seba temîzya dorme mara zaf gurîné. Ma Reqasa mi, hewaê xo kî rîndo, awxa xo kî weşa. Şarê ma ne awxe, ne kî hewa kenê pîs. Ê dina kî jû awxa xo, jû kî hewa xo esto. Dîna ra başqe çiyê xo çîno.

Yaa, roşna çimê mi, şarê ma, welatê ma, zaf kewta mi vîrî. Mirê şarê mara qesê bike. Dîna ra muculbe. Halê dina senêno, îna mirê vacê. Ez şarê xo ra dûriya. Mirê şarpa Çillerê çiyê mevace, qalê hecî u xoca meke.

Şaro xerib mirê çî lazîm. Ti mirê şarê mara qesê bike. Cira vace, wa ma xovêra mekerêne.

Ez welato dûrî dera. Îta rûye mi hûyayîş niya. Ez îta nêhûna. Belkî ke ti heqliya ke, ti mira vana ke : "Ti biya robote". Ez ke mebî kam beno zê robata. Ez îta ebe xo cerena, mi xo kerdo vîndî. Ez Reqasa ra Memî wazena. Ez xo wazena. Ez îta mendîstîne nêwazena. Ez rehetey îtayî nêwazena. Rehetey nîna wa nînarê bo. Ez newazen bibi "gula adiri". Ez Reqasa xo wazena. Ez hevalanê domantîa xo wazena. Ez hard u kemeranê Gingimî wazena. Ez kinkor u sunganê koê Bingolî wazena.

Ahxx.. ez nika Koêkorta sera biyêne, hetan ke mi ra amêne ez xorê biqerêne. Uja ra biyamêne Warê Korta. Uja de serê xo îniye Xêyme kerdêne, xore awxe serdine bişmitînê, wa zer u pêşkê xo rehet kerdêne.

Reqasa mi, ti çixa şîrina. Ez wazen ke weşiyede berî to bivênî. Ez belkî to nêvênena hama hardê xo mi ra meşevекne. Merdene bo kî ez resêna to. A taw, mi rind virana xo ke.

Tu dî, êno to verî mino to ma pîa qaytê "32. gûn"¹⁵ kerd. Jû cênika yobaze, hêrame dabi xora. Dereqê "şerîhat" de qesê kerdêne. A dişmenê ceniya biye. Ez tewr nêwazen ke aê biyarî ceniyanê dewa ma ver. Qaşo aê unîverstê wenda. Mobeta, Nigare, Anuşa dewa ma, qe nêşiyê mektebe. Ê aê ra zaf zaf baqilê. Cênîyê welatê ma zerê çê xo de, her çî dîna destero. Hama na yobaze koletîê waştêne. Ma ke dewe de qesê kerdêne Nigare, Mobete mara vatêne: " hero bawo bawo şima heqliye hama..." Mobete safe biye, hama na yobaze ra zaf rinde biye. Leqê xo kî biye. Ame bî Estenbol çê piê to. Waxto ke şona tualet êna vana: "herê çene çene şima se qemiş benê îta ciyê xo kene." Aê vat bi: " Nê çê se zafê, se têlê

¹⁵ Televîzyonê Tîrka de namê jû programîo

dêrê, er nê se rae benê çê co ser." Zaf hadîse mobete estê.

Roce miya Mobeta lengê, şone lewê miya nê çê Esxanî. Mobete şona ke miya xo bidoşe. Se ke na, miye nêverdane ke a bidošo. Na bena hêrs miyêra vana ke: "Na miya ma şîye lewê miyanê çê ap Esxan'î, miya ma xûya miya nê dîna gureta." Halê cênîyanê ma başqo. Cênîyê ma wa safê, cênîyanê "şerîhatci" yara daîna baqilê.

Nê yobaz u dîndarî demokrasî rê zaf zerarê xo esto. Şarê ma qela demokrasîya. Ma gere ke heşar vindîme. Nê yobaz ke şerîhat biyarê. Nêverdane ma weş bimanîme. Çimke şare ma şerîhat nêwazeno. Ma zerêhirayî me, ma şikinme her kes têpîa vindîme hama ê ma nêwazenê. Eke beno remezan, ê zane ke ma roce nêcênîme ancîa nêverdane ke ma lewê dîna de non bume. Eke yobazî (fundamentalistî) hukmat bicêrê, ma sera hukum kenê. Ma gere ke zê dîna bîme, eke mebîme zê dîna, ma kişenê.

Çimke ê ma Musluman qebul nêkenê. Raştîne mira pers kena çiyê de ma kî zedîna niyo ke. Ma tewr zê Quranî nêkenîme ke. Make Musluman biyêne ma kî gere ke zê Quran'î bikeme u şerîhatî qebul keme. Ma ceneto ke Quran de nivîsno nêwazenme. Quran de vano ke: "Pirode hetan ke kuliye dîna biyê Musluman." Ayera kî mordemêke zê dîna niyê, ê kişenê. Tu dî yobaz vanê ke "kam ke hawt Eleviya ya kî hawt Ermêniya bikişo şono cenet".

Şewle çimanê mi, ewro çarê aşma amnano verêno. A7 de "lopp marknad"¹⁶ bî. Ez şîya uja. Halê mi qe cade nêbî. Hîn biya ke zê xêxa biya. Uja, mi tayê hevalî dî. Îna mira pers kerd; "qey kefê mi cade niyo". Mi kî va "cênîya mi îta niya, domanê mi îta niye, belkî ke dayera

¹⁶ Bazar, tede çîmiyo kan roşenê.

o". Qe mi nêşkiya ke, ez jûkek te qesê bikerî. Xelê cêra ayera te piya, jû lamba dide kî resmî herîna ama çê.

Mi resmî oda ronîştene de darde kerdî. Lamba kî oda made darde kerde. Resmî rindekê hama lamba de handê kêfê mi tê niyame. Ti ke îta biyêne ma dâina zêde çimî hernêne.

Ez zaf biya weşane, xore tenê non werd, ayera dime, ez şiya wertê baxçe ma. Hewa kî ewro zêde germa. Ancîa cîranê ma, maa u çêneke biye viran. Ti zana eke îta hebê beno germ pêro benê rut. Ezî kî biya rut pantorê qolî kerd payî. Wertê baxçe de vineta. Baxçe ma zaf rindek o, ezî kî tede zaf biya tux. Darê ke dormê baxçî derê, zaf biye rindek. Hama waş wertê dîna de biyo gewe. Ez şiya, mi gelberî ard. Waşo ke wertê dara de biyo gewe, mi gelberî kerd. Ez xelê xebetiya, xelê kî qefeliya. Ez ama zerê çê.

Waxto ke ez ama çê, ez zaf qêfeliya biya. Canê mi zaf çay waştênê. Hama çê de kes çînê bî ke mirê awxa çay bigirêno. Eke ti çê de biye ne, çayê mi hazir nêbiyene, mi to de dêne pêra. Ti zana ke camerde ma hêrsinê. Ti vana ke: "Cêniye u camerda çîna." Hêya, a henêna hama camêrd ke zaf qêfeliya bî, xebetiyê u araq de bî sîa; cênîke gereke xizmeta merdê xo bikero. Xizmete xizmeta kurêşya. Eke pîa xebetiyê a başqa. Hama ez to zana; waxto ke ti çê de biyênê, to çay kî nonî kî kerdêne hazir.

Ma nika ez hem cêniya çeyî ya, hemî kî camerde çeyî ya. Werdana, non potena pêro mi sera wa. Ez qemişê Muradî nêbena ke cira çiyê vacîne. Qe yardim mi nêkeno. Vizêrî çê de nêbî, şîbî Stockholm. To oda dê bidiyêne. Rind ke to nêdiya. De xorê weş bo, se keno wa bikero.

Na dem de, ez hem torê nivîsnena, hem kî goş nana kilamanê Zulfi ser. Dêyşanê Pîr Sultanî vano. "... Ra uze, roca to ama Pîr Sultan Abdala qesê mi raste..." Nika kî deyşa de bine vano. "...Ezo ke amo Dina dewa mi dewa Ulu dîvan bo..."

Ancía şarê ma amê mi vîrî. Eke xo zanê ancía êma yê. Wertê şarê made rewêna demokrasî esto. Zê demokrasîye nikay nêbî, hama ancía kî zaf rind bî. Şarê ma vano ke "her çî îsana de esto". Îna îsan rê secde kerd. Goranê aqıl u mantiqî rae ra şone. Şare ma gege Heq rê îsyân kerdo. Çiyo ke nêkewte serê dîna, îna o qebul nêkerdêne. Waxto ke Elewî qalê cenetî kene mesele de dîna esta. Ez wazen ke a mesela torê binivîsnî:

Roce Usibê Melî şono Ezurim, uja tene hecî u xoce kunê dormê dê, nê dereqê dînde qesê kenê. Mesela êna cenet ser.

Wertê dîna ra jû xoce vano: "Ma ke şîme cenet Heq çewres horiye dano ma." Usibê Melî vano: " Ez nêwazen ke ceniya mi şoro cenet." Xoce vano: "Qey" Usib kî vano: " Xoce efendî; Heq ke cenet de çewres horiye bido ma, eke ceniye ma şore cenet çewres boxe kî dane dîna."

Zaf meselê este. Mesele pirde şerhat esta. Kaygusuz Abdal vano: " Heqo, to jû pîrdê de, henên viraşto ke, têle ra bariyo, şimşer ra tûjo, ti vanake wa qulê to sera şorê. Be ti hînî jiyatîa ti verê mi şo, ez kî to dime êna."

Ez îta nêvana ke her çiyê şare ma ê bîna ra rindo. Se ke pîlê ma nevana "iyîler iyîdir". Khalikê M. Emînî Heq rama xo piro kero, vatêne: "Heqîle heq, ez raşte vana, Heq raşte ra hes keno."

Xezika pî u khalkanê ma xo ra mevatenê İslam. Ma ke İslama ra dîrî biyêne nika halê ma daîna rind bî. Belkî ma nika ze Awropa bîme. Şarê ma, îlim rê yakerdiyo. Şarê ma îlim ra hes keno. Qaytê îna se Turan Dursun kîşt. Turan Dursun piya de îlimkar bî. Îsan se piya ye ze Turan Dursunî kişeno. Na dişmeniya îlim niya çika? Mi çend kitabe dê wendî. Îsan gereke kitabane dê buwano. Mi xezuka Turan Dursun bidiyêne.

Nê tenê îsanî çixa xirabê. Şima se qemişê îsanane niya rinda benê. Goranê felsefa îslama, Heq bi xo can dano îsanî, ancía O şikîno canê îsanî bicero. O waxt

qatîl çî lazimo? Roca to ke amê, Heq bi xo Ezraîlî ruşneno. Tenê îsanî seba male dina her çî kenê. Se ke pîlê ma nêvane: "Heq hevzê ma wa, domanane ma îsanê xirabara bikero."

Hêya roşna çimê mi, belkî ti vana nê resmî çî kê to vetê.¹⁷ Mi ê resmî seba to nêvete. Pêro resmî, mi seba Pîa xo vetê. Çimke Pîa mi nêzana buwana xo re qaytê resma kena. Mi zaf kî nivîsna, ebe tenê resma daîna beno rindek. Ti belkî mi ra pers kena, qey mi niya zêde nivîsno. Ezî kî nêzana qey mi niya zêde nivîsna. Verê computador de nîştî ra u nivîsna. Mi jû roce de nênivîsna. Qaytê ewro hawte aşma amnanîo verêno. Sate bena des u dide nêmeşewe. Ez îndî xorê şorî rakû ke meşte ez rew vezenra u şona xebat.

Waxto ke ti îta biya ez ke xebat ra amêne, none mi amêne verê mi. Hama nika regeke hero werdene pocî. Çiyo ke esto ez çî pocena Murad weno. Na zaf rinda. Çimke ez çî werdene pocena heftê ravêrî nivîsnena. Murad ke bêro welat, îta ez bena têyna. A waxt ez torê mektube nênivîsnena. Eke ez binivîsnî, ti zêde berbena. Ayê kî ez nêwazena.

Wertê mino Muradî zaf rindo. Ma qe nêdanme pêra. Waxto ke ti şîya welat, ma kî to de amême hetan Stockholm, a waxt ma heftê uja mendîme. Rocê ez u Murad jû kî Aydîn ma şimê Lunepark. Mi 170 kron da, parçe ze bazinî kerd destê Muradî. Sate hawt ra hetan des u jûye şewe, ê çî waşt nîşt dê. Zaf kefê Muradî amê bî. Wertê çimî de zaf remêne. Murad ke amê uja daîna zaf torê qesê keno.

¹⁷ Computerde tenê resmî seba çena xo mi vîraşt bî

Ewro heştê aşma amnaniya verêno, roca ra çarşeme o. Ez ke ewro şodir weşta ra, ez zê herro nêbiya, ewro zaf rinda. Ez şiya xebat zê herro sate çar de ama çê. Ez ewro, qe çê de kar nêkena, Muradî mira va ke, ewro pero kar o keno. Ayera ez şiya P18¹⁸. Uja 2km. rema tenê kî cêra, dayera dime ama çê. Na serê ra zêdo ez nêrema. Ayera ez şenik rema.

Ez ke ama çê Muradî "gröte"¹⁹ e pot bî. Ma hurdîna pîa niştîmero, nonê xo werd. Eke ma veştmera, ma qaytê jûvînî kerd hûyame. Mi zana ke o kî wêşano zê mi nêbiyo mird. Ma her jû kî "hamburgarê" xo werd. Muradî qab u qaçaxî şûtî. Ez şiya baxçe de niştaro, o kî şî lewê hevalane xo.

Ule ke mektuba mi biye derg. Nika ti vana ke "ma jûvîn ra dûrî me dayare ti niya derg nivîsena. Ma ke lewê jûvînde biyêne belkî ma nika dêne pêra. "Ma zê tu yo. Îsan ke jûvînra dûrî bo daîna caye îsanî aseno. Karê dina niyanêno. Her çî de rindiye kî esta, xirabiye kî esta. Xirabe ke çîne bo, kes qîmetê rindiye nêzano. Waxtê vêrî de kî pêro dina de hem Heqê rindiye biyo, hem kî Heqê xirabiye bî.

Heskerdêne wertê di îsana de zaf çiyêde rinda. Cêniye u camerdî eke bî jû can gereke jûvînra hes bikerê. Na dîna da emrê îsana zaf kilm o. Na dina kesrê nê menda. Ma kî roçe mirenme. Gereke ma zaf zûvînra hes bikeme. Qaytê na nezdîe şeş serîo ma lewê jûvînderîme. Îsan tewr nêzano serî se şonê. Îsan vano belkî îsanî hewn diyo. Îsan gereke qelbê jûvînî meşkino.

Ez zan ma zaf jûvînra heskenîme hama... Ahx na "hama" çîne biyêne çixa rind bî. Gorane mi, dormê ma, ma rehet nêverdano. Ma ke nê welat de biyamêne dina. Goşê ma asayebî. Îta niyo her kes weş bo xorê. Na maa, no pîo, nê birayêqe xemê dîna niyo. Ma nîme fikrê ma kulî mordemanê ma sera wa.

¹⁸ Îta ca viraşto îsan remeno

¹⁹ Jû werdena İsveçiya, zê xaşîla mawa.

Qaytê be mevace, Xêrî perê xo berdî daî zamay xuyo zûrekerî. Eb xo kî hînî wertê de mend. Nika mi de kî perê çineke ezî kî dolimêna cirê buruşnî. De be meqariye ti se nê qarîna. Ma ke welat de biyene xo re şiyêne jûkek de qesê kerdene yakî qerêne yakî dênepêra.

Îta niyo, ti nêşkîna çiyê bikerê. Îta ne kes to de dano pêra ne kî torê yardım keno. Ulahî bilahî ti îta bimirê kes wayîrê to nêvecîno. Îndî belkî belediya meyîtê to wedaro. Na welat de gege ma xazata de wanenîme tenê piya merdê ebe aşma meyîtê dîna zerê çê dîna de mendo, ke xebera kesî çînêbiya.

Ma nî me, xo ra zêde şare bînî rê, danme xo ra berbenîme. Mi ti zaf diya ke, ti berbêna. Ti qe seba xo nêberba, ti her waxt seba ê bîna berba. To dî, to ke hewn diyene ayera tepiya berbêne. Hewnê ma kî xirabê. Ma hewnanê rinda kî nêvenenîme. To dî vane, "Eke hewnî bibe raşt, çixa rindo". Ma rê çî, hewn benê raşt. Ma hewnanê rindeka nêvenenîme ke. Par pîê to amê îta, seba ê ke welate bî berbêne. Uja kî seba ma berbeno. Uja kî çimê xo hesîrînê, îta kî çimê xo hesîrînê.

Îsan vano belkî no qederê ma wa. Qul u birînê şarê ma zafê. Ma welatê de henên de amême dîna kî, herçî tede yasax o. Na hazar u bonse sere ra zêde esto, hale ma niyanêno. Şarê ma her waxt bindeste biyo. Hem kî çen qor ma bindesterîme. Ma nêşikîme ke, ma vacîme ma kami me? Ahx defê ma bindesiyera veciyen, marê zaf biyene rind.

Çimke na zereweşiya ke made, no kulturu ke made, no adetê ke made qe kes te çînê. Nêverdane, eke biverdê, demokrasî senê no ma musnenîme dewleta Tirka.

Roşna çime mi, zaf vatenê mi estê, hama ebe nivisnayîne nêbeno. Ti ke ama îta ancîa ma qesê kenîme. Ti zana ke ez seba îsantine xebetîna. Îsan ke mara memnun bo, çixa çiyê de rindo. Ti ke seba îsana

xebetîna gorê dîna rae ra şo. Eke ti ze dîna mekerê peyniya to bena ze Urizî.

Mi zaf îsana da hevaltîne kerde. Pêro îsanî azadey u serbestey wazene. Hama tene zorbê, zorbetine kenê, nêverdane ke millet azad u serbest bo. Nê zorbê xo ra kî vane;"demokrat, sosyalist".

Ti zana kamjî îsanî emrê xo ra memnun o? Îsan no ke fikrê xo serbest vano u fikrê xo serbest nivisneno o îsan beno şa. Piya o ke demokrat o, gereke fikrê xo serbest vaco u fikre ê bina gereke goş serno. Piya o ke vano fikrê mi/ma raşt o, fikrê mara başka fikrê bînî çewte, o piya ne beno demokrat ne kî beno sosyalist. Piyaye henênî di rûye u zordarey kene. Piya ke fikrê xo ebe zordarey dane qebul kerdene. O piya tewr îsan niyo. Tewr mordemê ke piya kişene. Ez dîna ra vacî çî? Ma gereke îsana ra hes bikeme. Zereweşayey u demokratey awa ke, mordemê ke fikrê made niye ma gereke îna kî qebul keme. Qawte pêniya Soyvet u dugelane sosalîstanê bîna se biye.

Ma gereke her çî ebe serbestey jûvînde qesê bikeme. Îsanê ke fikrê to de niye, ti se kişena. Na heqe kam da to? Pêniya zordarey çîna. Hetan çê waxt milletî xora tersnena? Ti nika zordarey kena îsana kişena îsan ebe kiştina nêbene zê to. Belkî zamanê millet beno bêveng, hama waxt ke amê ancîa urzeno ra. Dîna de zaf zordarey bî, pêniya dîna se biye? Ti ke zordarey bikere, piya ke êno zordarey to ser keno. Îsanî gereke zûvînde qesê bikerê. A waxt şikîne raşte bivene. Ma ke hînî nêbo ferqa îsana u dawarî çika.

Ez qe famn nêken, qey îsanî zûvînî kişenê? Cewabe na pers kerdene cahiltîna. Ma cahiley nêbo qey mordema kişenê. Qaytê îta Awropa de zaf qîmet dane heywana. Jûkek ke heywanê de xo bikuyo, zaf ayîbê de pîla. Hama Turkiye de piya ke îsan bikişo, beno Qereman. Waxto ke dane pêra, xo zaf goynenê, eke mordemê dê lewê de bê, caanê binade qesê ke vanê: "Lawo ê hînî dapîro ke hînî vace, se ke jûye dêpiro, o

cayê xo ra nêveştra. " Mordemo ke medo pêra cira vanê "tersonik".

Ti vana ke domantîne de ti se nên biya. Mi pêradîşra handê hes nêkerdêne. Hama waxto ke ez biya "devrîmci" a taw piya kiştene zaf normal biye. Ma vetêne, ma seba dawa xo kişenîme. Qayte dewa made pêradîş bî hama qe kes kes nêkişt. Dewa made en verde "devrîmciya" sîlah eşte piya kerd bîrîndar. Qaytê ma vatenê ma rae rinde musnenîme milete xo. Senê rae?

Zana, gula mi, ma pîlanê xo ra vatêne "gerîci" ma xo ra kî vatêne "ilerîci". Şarê ma zereweş bî, şare ma demokrat bî, şare ma îsana ra hes kerdêne. Ma ma se kerd? Ma şare mara kewt me dûrî. Ma şare ma nas nêkerd. Make verde telebê miletê xo biyêne u miletê xo nas bikerdêne daîna rind bî.

Îsan, îsan ra gereke zaf hes bikero. Hes kerdene zaf çîye de rinda. Na hes kerdene gereke verde çê îsan de bo. Ma gereke şarê xo ra hes bikeme. Mi no to, ma ke zûvînra hes nêkerd, ma ke şarê xo ra hes nêkerd, ma se îsananê bîna ra hes kenîme. Şarê ma se ke nêvano: "Qelb viraştêne zaf zora, hama qelb şiknayîne zaf reheta."

Hona ke nama xo nêxelesna torê jû şîire nivîsna. Na şîire jûê Desîmî çêna xalê xora heskerdo eşto daê ser. Ezî kî torê vana.

ÇÊNA XALÎ

Dewa ma bîrr u kare
Der u cîran sono ware
Ez malê dîna sekerî

Esqe to marê beso, çêna xalî
Çêna xalî, çêna xalî, çêna xalî

Bisikî poze sîme malî, çêna xalî

Dewa ma bîrr u seji
Be îzlemê to vejî
Na usarrî veyvê ma bo
Pîl u qîz têde sa bo

Çêna xalî, çêna xalî, çêna xalî
Bisikî poze sîme malî, çêna xalî

Dewa ma bîrr u kare
Der u çîran siyo ware
Ez malê dîna sekerî
Tora piya kume têvîrare

Çêna xalî, çêna xalî, çêna xalî
Bisikî poze sîme malî, çêna xalî

Ti u Pîa silam ken, şîma ken qevsingê xo.
Der u çîrana, mi vêra zaf zaf silam ke.

Roca şîma xêr bo.

1994-06-15

Memê Koêkorta

BIYÊNE DEWE DE

ma sebiyêne
ez nika dalasure de
gaanê cuna verde biyêne
bivraştêne wela sure ra cunî
kaykerdêne
zê domananê qijkeka
kaykerdêne çêke kî

yakî kaykerdêne
çamure de
bivraştêne bonî
ma sebiyêne
ez nika merganê koyî de
malî verdê biyêne

yakî selxî verde biyêne
mi destê xo qerika xo ser nêne
bivatêne kilamê koyî

yakî kolikvan biyêne
bi kerdêne golika moze
biremêne ez dime
biqefeliyêne
xeberdêne wayîranê dîna ra

ma sebiyêne
ez nika cerdane koêkorta de
biyêne
mi corde xo cerda ra war kerdêne
biyamêne korta
mi buwerdêne
serê şiti dizdêniya maa xo

yakî serî kemerê qertali
sera biyêne
ez biqêrêne
hetan ke vengê mi amêne
destê xo fekê xo ra dêne
bibiyêne lore lora mi

ma sebiyêne
ez nika merga diyar de biyêne
kaykerdêne ma asparkî
bivaznêne astorî

yakî nika pêbonade biyêne
bivaznêne ma xorê herî
wara ginêne here sera
ma sebiyêne
ez nika dewa made
dormê mi de biyêne cîranê ma
qesê bikerdêne ma xorê

bikerdêne haşî leqî
xeberdêne cênîyanê dewa mara

mucul biyêne marê
ap hasenê xalitî
marê xalika xo birnêne
yakî meselê de bîne
hûyêne ap hesen
biyêne çize çiza ap hesenî
çima ra hesirî amêne
ma fam nêkerdêne
belkî çiyê
qaytê dê kerdê
mirdî hûyîne ma xorê
aaaxh!
ez dewa made biyêne nika
çixa kewto mi vêrî welat

MEKE TELEFON

ti ancía bena hers mira
ti mi ra vana:
qey ti niya muruzuna
ma ez mebî muruzun
kam beno muruzun
ti ancía telefon de vana:
qey niya vengê to bixo
qey vengê to rind niyo
to nêdê mi
ancía xebara rinde
vanê eskerî eşto
dewa ma ser
zaf heqaret kerd o
miletê dewe rê
eştê xepis piê mino maa mi
vanê zêde kuyo apê mi
mi perskerd va qey
ê khalê feqir ra vanê çi
mi ra va:
seba to pers kenê
o kî vano ez nêzan
eskerê tirka kî kuno vano:
se ti nêzana birazayê to kotîro?

vanê amo kiştene lacê xalê mi
biyo vîndî derezayê mi
tewr kes nêzano sebiyo
tewr wayîrê xo çîno kî
şoro estenbol de roca şemî de
resmê de bicêro vîndo
wertê wayîrê vinbiyanade

ancía mi kerd ewro telefon
wa laceke tata
estenbol de xo xeneqito.

roca bîne kerd ya mi telefon
va:

cenika vartoy estenbol de
xo ešto tirêne ver
mi pers kerd va qey
ebe vengê de şenîk u bix
va:

feqiriye dest

to va lacê
ciranê tuyo dêrsîmî
layîk nêweş bî
perê xo çînê bî
nêberd doxtor
sebî derê?

ancîa mi dî emşo hewnê de xirab
ancîa çimanê mi verde ra waa mi
şîma waa mi berde doxtor
va:

zêde nêweşa
doxtorî va çi?

ancîa mi dî emşo hewnê de xirab
ancîa mi dî hewn de cîranê ma
layîk bî bî sê u vile çewt
veyveke berbêne, dêne xo ra
pîrike dest kerdî bî xo ver

telefon de

va cîran merd
va dereza merd
va heval merd
hes merd
us merd
al merd
amê kiştene cîran
merd
xepîs te heval

meeerd,
meeerd...
îndî beso
meke mirê telefon!
xeberê de rinde bide mi

KOÊ BÎNGOLÎ²⁰

Ancîa serê koê Bîngolî dumax o
Mijî eşto ser,
Hînî niyo?
Qey awxa goşkarî dertlî wanena
Qey amîka Fate dana xora.
Miradê xo çima der o
Qey kewta xeyala şiya?
Aseno çima verde lacê xerîbiye
Vineto vengê awxa goşkarî?
Zerê amîka Fate bî ya hebê
Koê Bîngolî ra vacî çî.

Firat Çelker
Çarnanox: Memê Koêkorta

SEWDA SEWDA PİRÊ MÎ²¹ SÊ MUSA

hînî va hîn berba
şewa şewa ma şîkiya
damako
buko Sê Musa

çênîyê lola rindê ti se vana
mira wazenê emlakê di hîrê sera
çiftê cendirmê amê mi di me
ez berda a roce çetinê usarî

²⁰ Firat Çelker dewa mara o. Lauke seba maa mi tirkî nivîsna bî mi ki çarnê re zonê ma ser.

²¹ Na kilamê xalê mi Alican amê lewê ma çen aşmi meymanê ma bî 1993 de. Ê na kileme bî qeydê govende vatene.

de sewda sewda Pîrê mi
sewda
sewda cedê ma

amo çixê des u di koa
çix de şiyê di lacî jû zama
sê Musa şî serê çixî ra
dapîro tenburê xo
şe u roc nêveştra
qayt kerd wayîrê qirî cord amê
va sê Musa çiko biyo zîbiya to
se ke şimşêr dapîro
çix bî di parçe (lete mk)

guretî berdî hurdîma lacî
çêna va bao to ardî di lacî
kanê zama?
de mi sewda
sewda Pîrê mi
sewda sewda cedê ma

amo çixe des u di koa
çix de şiyê di lacî jû zama
çêna va bao to ardî di lacî
kanê zama?
vakê hela bide mi ê tanburê mi
şî ancîa zamaê xo guret ard.

MA BE XÊR VARTO²²

Nika rae kî awxe kî nêwazenê doktor,
Non u katix nêwazenê,
Têlewe derê çînê u lacekî.
Zê toxum erzînê hard,
Ma qe kes nêda qesê kerdene
Çimê maa bibo ya kî doktor,
Aqilê xo çêde nêmendo...
Domanê dewa dara, îndî nêberbenê.

Îndî tumana kî, fistanî kî nêwazenê,
Lamba kî, qazaxî kî nêwazenê...
Tarî biyayîne qe xemê kesî de nêbî,
Mektebe, malim kî nêwaştêne,
Duwa u namaz nêwaştêne.
Xo can ra meke doktor,
Çimanê domananê dewa dara
Îndî qe kes nêkeno ya...

Çadire kî, doşek kî nêwazenê,
Qe kesîrê çiyê xuyo vatene çino...
Ez biya nêbiya niya destê dîna serdinê,
Lingê xo warwayê...

²² Na lawîke hozan Faîk Baysal 1966 de hardlerzê(zelzelê) Vartoy sera tîrkî nivîsna

Vinde doxtor, rehetsîz meke,
Ê musayê merediyayîne hardî.
Nayede çiyêde şaşbiyaine çîna,
Waxto ke ê weş bî kî nê mê jû harde bî.

Ma nê mê şewe de Vartoy de bîme
Qe kesî pers nê kerd ke ma kamîme,
Ahmet ma va Xinis de
Kadir va, Ayşe va
Tewr serê xo nê kerd berz, qaytê ma nêkerd.

Qe ne sole, nekî bîber,
Qe koçiqe de çorba germine,
Ne kî toximê genimî waştêne...
Awxe deci nêşimite,

Ma berbayîme, ê nêberbayî
Çimê çend heba hona yakerde bî,
Ma selam da ci o kî nêguret.

Faîk Baysal

Çarnanox: Memê Koêkorta

Têdbinî : Ev pirtûk ji aliyê dayika nivîskarî di kasetê de hatiye xwendin û piştî jî, dîsa ji aliyê eynî nivîskarî hatiye nivîsandin. Ji ber vê yekê hemî gotinên ku di pirtûkê de derbas dibin eynî mîna axaftinên orîgînal ên kasetê ne.

Memê Koêkorta

berxa mi

Bao durumê to seno, halê to seno. Jû teyîbe Aydîn marê arda, tawa rê nêbena. Na teyîbe piê to arde, ma nêzo senêna, nêzo veng cêna, nêcêna. Ma îndî vengê xo kenîme ci.

Lao, ti lewê mi de niya ke, ez to de qesê bikerîne. Mi ti virana xo kerdêne, boya to bişantêne mezg u beyna xo. Mi qida u belaya to bukretêne. Mi ti kerda bine pêrane Xizirê Khali; Eli, Şahê Merda, Çifteşehîdê Evdîleli. Mi destê to do destê İsa Ruhallahî. İsa, Heqî nefis u sîfetê xo ra viraştö. Nae ra şik u şufê ma cira çîno.

Xêri yê mi kî na aşmedê şono esker, va kaxida dê ama. İndî ma bîme jû kî Xêri bî. O kî hawa şono esker. Ma se keme Şahê Şehîda wa şîma cera nêkero. Ma xorê kotî benê wa bibê.

ISBN: 3-937716-12-2